

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

Administrative Factors Affecting the Effectiveness of Good Schools in the Sub-District under the
Office of Primary Educational Service Area in Sakon Nakhon Province

วิภาสสินี หัตถกรรจ์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์**

ดร.ระวีพรรณ ร้อยพิลา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าเอฟ (F-test) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson's Product Moment Coefficient และการวิเคราะห์สมการพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกันพบว่า
  - 3.1 ผู้ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร โดยรวมมีความแตกต่างกัน
  - 3.2 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน
  - 3.3 ผู้ที่ปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่ต่างกันโดยรวมมีความแตกต่างกัน
4. ประสิทธิภาพโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกันพบว่า

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร ประสิทธิภาพโรงเรียน โรงเรียนดีประจำตำบล

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11

4.1 ผู้ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

4.2 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

4.3 ที่ปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครจำนวน 4 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 58.00 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.30655

7. การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศและ ด้านภาคีเครือข่ายไว้ด้วย

ABSTRACT

The purpose of this research were to investigate, compare, find out the relationship, predicting power and means for promoting Administrative Factors Affecting the Effectiveness of Good Schools in the Sub-District under the Office of Primary Educational Service Area in Sakon Nakhon Province. The samples consisted of 53 administrators and 217 teachers the Office of Primary Educational Service Area in Sakon Nakhon Province in academic year 2017. The instrument was a set of 5-level rating scale questionnaires developed by the researcher. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, percentage, F-test (One way ANOVA), Pearson's product moment coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The finding were as follows:

1. The administrative factors of Good Schools in the Sub-District according to administrators, teachers and chairman of basic education school committee opinions was at the high level as a whole.

2. The effectiveness of good schools in the sub-district according to administrators, teachers and chairman of basic education school committee opinions were at the high level as a whole.

3. The administrative factors affect effectiveness to good schools in the sub-district according to administrators, teachers and chairman of basic education school committee opinions classified by job position work experience and school size revealed that:

3.1 The opinion of the participants with different job position toward administrative factors were different.

3.2 The opinion of the participants with work experience toward administrative factor showed no different.

3.3 The opinion of the participants with school size toward administrative factors were different.

4. The effectiveness of good schools in the sub-district classified job position work experience and school size revealed that:

4.1 The opinion of the participants with different job position toward the effectiveness of job position showed no difference.

4.2 The opinion of the participants with different work experience toward the effectiveness of work experience showed no difference.

4.3 The opinion of the participants with school size toward the effectiveness of school size were difference

5. The administrative factors showed the positive relationship with transformational leadership of school administrators at the .01 level of significance.

6. The compound of 4 variables from the administrative factors could predict the effectiveness of good schools in the sub-district 3 of all at the .01 level of significance and one at the .05 level of significance with the predicting power of 58 percent and standard error of ± 0.30655

7. The proposed guidelines for developing the administrative factors involves such personnel, environment, communication and participation

Keywords : Administrative Factors, Effectiveness of School, Good School in the Sub-District

กุ่มิหลัง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการยกระดับสถานศึกษาในท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ นับว่าเป็นบทบาทสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการในการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภทได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน มีความรู้และทักษะชีวิต การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ได้กำหนดหลักการในการพัฒนาการศึกษาทั้งด้าน “คุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วม”

พร้อมทั้งกำหนดกรอบและสาระสำคัญของการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนไว้ 4 ประการหลัก ได้แก่

1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึก และความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ ห่างไกลยาเสพติด เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ โดยพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส

เป็นธรรมชาติตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 12-13)

จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยทางด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนดีประจำตำบล จะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่และปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของโรงเรียนดีประจำตำบลได้หรือไม่ ทั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบลและโรงเรียนต่างๆ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพโรงเรียนดีประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ประสิทธิภาพโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. ปัจจัยทางการบริหารด้านใดบ้าง ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

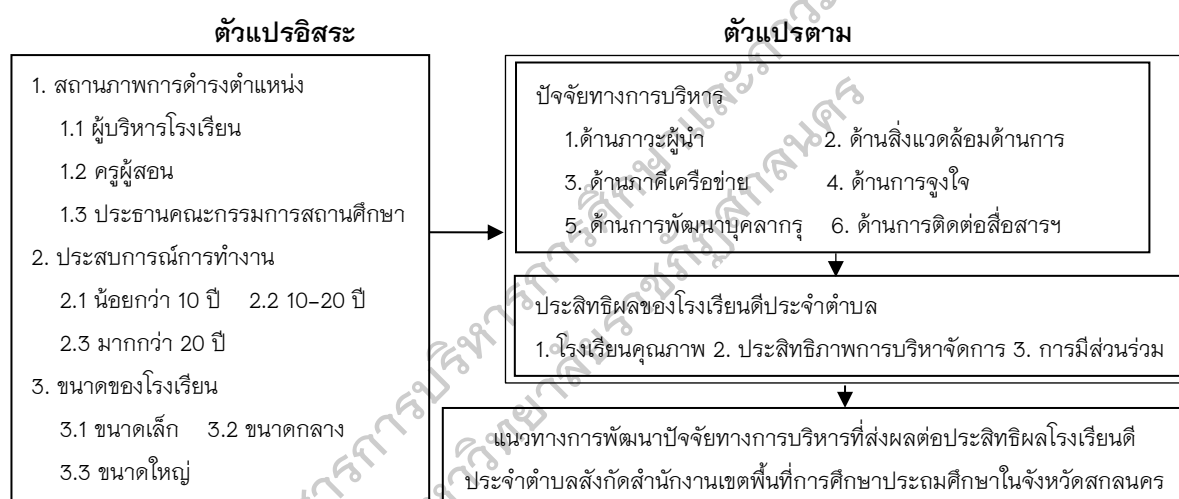
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

7. เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 119 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,779 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 119 คน รวมทั้งหมด จำนวน 2,017 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Positive Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) จากประชากร จำนวน 2,017 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 53 คน ครูผู้สอน 217 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 53 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ทำหนังสืออนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พร้อมด้วยแบบสอบถามถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยเป็นผู้ไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าเอฟ (F-test) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson's Product Moment Coefficient และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกันพบว่า
  - 3.1 ผู้ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารโดยรวมมีความแตกต่างกัน
  - 3.2 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารโดยรวมไม่แตกต่างกัน
  - 3.3 ผู้ที่ปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่ต่างกันโดยรวมมีความแตกต่างกัน
4. ประสิทธิภาพโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกันพบว่า

- 4.1 ผู้ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน
- 4.2 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน
- 4.3 ที่ปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำนวน 4 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้อำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 58.00 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.30655
7. การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสิ่งแวดล้อมด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านภาคีเครือข่ายไว้ด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงเดือน แก้วฝ้าย (2558, หน้า 221) ศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านโรงเรียนคุณภาพ และ ด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑิพย์ ทรงกิตติพิศาล (2552, หน้า 86) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์การ และเป็นจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Common purpose) มีผลต่อสังคมโดยส่วนรวม ซึ่งประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะบอกถึงความสามารถของผู้ปฏิบัติประสิทธิผลขององค์การย่อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถขององค์การในการใช้ทรัพยากรในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์การ ประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อกิจกรรมต่างๆ บรรลุวัตถุประสงค์
3. ปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน
- 3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีสภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารโดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างศรัทธา ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานเกิดความรักและนับถือ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นศรัทธา และประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการทำความดีและมีเป้าหมาย

ที่ชัดเจนในการทำงาน โรงเรียนตั้งอยู่ในภูมิทัศน์ที่เหมาะสม ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกันหลากหลายรูปแบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอนนารินทร์ ปัทม (2559, หน้า 202) ศึกษาปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารงาน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน และปัจจัยด้านงบประมาณมีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน ส่วนด้านที่เหลือไม่มีความแตกต่างกัน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างศรัทธา ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานเกิดความรัก และนับถือ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นศรัทธา และประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการทำความดีและมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน โรงเรียนตั้งอยู่ในภูมิทัศน์ที่เหมาะสม ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกันหลากหลายรูปแบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน แก้วผ่าย (2558, หน้า 223) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าการเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีเพียง 2 ด้าน ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารโดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาคีเครือข่าย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านภาวะผู้นำ ด้านการพัฒนาบุคลากร ไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างศรัทธา ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานเกิดความรักและนับถือ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นศรัทธาและประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการทำความดีและมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน โรงเรียนตั้งอยู่ในภูมิทัศน์ที่เหมาะสม ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกันหลากหลายรูปแบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช หาไชย (2557, หน้า 200-201) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 23 ผลการศึกษาได้พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 23 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประสิทธิภาพของโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน

4.1 ผู้ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรง ทับแสง (2551, หน้า 72) ได้ศึกษาประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพนักงาน/เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองนครพนม ไม่แตกต่างกัน

4.2 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬารัตน สุวรรณศรี (2551, หน้า 147) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.3 ผู้ที่ปฏิบัติงานขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างศรัทธา ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานเกิดความรักและนับถือ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นศรัทธา และประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการทำความดีและมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน โรงเรียนตั้งอยู่ในภูมิทัศน์ที่เหมาะสม ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกันหลากหลายรูปแบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ สารเนตร (2554, หน้า 112) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกับประสิทธิผลโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ด้านประสิทธิผลโรงเรียนในฝัน พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีประสิทธิผลสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

5. ปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์บวกกับประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างศรัทธา ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานเกิดความรักและนับถือ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นศรัทธา และประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการทำความดีและมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน โรงเรียนตั้งอยู่ในภูมิทัศน์ที่เหมาะสม ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกันหลากหลายรูปแบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิญา ใจมิภักดิ์ (2558, หน้า 107-108) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับประสิทธิผลของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

6. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำนวน 6 ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ มีจำนวน 4 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านภาคีเครือข่าย (X_6) ด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_5) และด้านการพัฒนาบุคลากร (X_2) และพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม (X_3) ซึ่งทั้ง 4 ตัวแปร

สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 58.00 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิญา ใจมีภักดี (2558, หน้า 102)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงหลักความปลอดภัย สะอาด ร่มรื่นในการพัฒนาภูมิทัศน์ ลิงแวดล้อม
ในโรงเรียนโดยรวม เพื่อให้เป็นที่สนใจแก่นักเรียนและผู้ปกครองรวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ควรมีมนุษยสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน
องค์กรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาโรงเรียนตีประจำตำบลที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหาร โดยเน้นโรงเรียนตีประจำ
ตำบลที่เป็นเลิศทางวิชาการ ผู้บริหารได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน หรือองค์กรภายนอก

2.2 ควรศึกษาบทบาทผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนตีประจำตำบลเพื่อให้เกิดการบริหารงาน
ให้มีประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ดวงเดือน แก้วฝ้าย. (2558). *ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ดำรง ทับแสง. (2551). *ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธิดิพันธ์ อวนศรี. (2556). *การดำเนินงานโครงการโรงเรียนตีศรีตำบลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์นจำกัด.
- มนทิพย์ ทรงกิตติไพศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริรา รักษาสระ. (2558). *สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนศรีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สอนนารินทร์ ปัทม. (2559). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *คู่มือการดำเนินงานโครงการโรงเรียนตีศรีตำบล*. กรุงเทพฯ.
- อภิญา ใจมีภักดี. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนตีประจำตำบล*. พะเยา: วิทยานิพนธ์ กศ.ม. จังหวัดพะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา.